

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİ ÖĞRENCİ EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV
UYGULAMA ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Amaç

MADDE 1- Bu Uygulama Esaslarının amacı; Atatürk Üniversitesi ön lisans, lisans ve lisansüstü programlardaki engelli öğrencilere, eğitim-öğretim ve sınav uygulamalarında fırsat eşitliği sağlamak için öğrencilerin özel durumlarına yönelik ders ve sınav ortamlarını sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2- Bu Uygulama Esasları; Atatürk Üniversitesi ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarına kayıtlı engelli öğrencilerin eğitim-öğretim ve sınav uygulamalarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- Bu Uygulama Esasları 28 Ekim 2009 tarihinden itibaren Türkiye’de yürürlüğe giren Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi’nin 24. maddesi, 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunun 15. maddesi, 14.08.2010 tarih ve 27672 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliğinin 12. Maddesi, 14.05.2012 tarih ve 28292 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Atatürk Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin 20.Maddesininin 12 fıkrası ve Atatürk Üniversitesi Senatosu’nun 27.03.2013 tarih ve 3/41 sayılı kararı ile kabul edilerek yürürlüğe giren Atatürk Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi Yönergesi’ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- Bu Uygulama Esaslarında geçen:

- a) Birim: Atatürk Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi’ni,
- b) Ders: Atatürk Üniversitesinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında okutulan zorunlu ve seçmeli dersleri,
- c) Engelli öğrenci: doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesinin sonucu olarak, toplumsal yaşama uyum sağlama, günlük yaşam aktivitelerini gerçekleştirme güçlükleri ve yetersizlikleri olan, bunların giderilmesinde korunma, barınma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine gereksinimi olan yüksek öğrenim öğrencisini,
- d) Engelli Sağlık Kurulu Raporu: Engelli Sağlık Kurulu tarafından hazırlanan, bireylerin engel ve sağlık durumlarını, bu durumların öğrenimle ilgili kısıtlamalar da dahil etkilerini, durumun süresini, kalıcılığını yada ilerleme olasılığını, akademik düzenlemelere ilişkin uzman önerilerini içeren tıbbi belgeyi,
- e) Rektör: Atatürk Üniversitesi Rektörü’nü,
- f) Senato: Atatürk Üniversitesi Senatosu’nu,
- g) Sınav: Atatürk Üniversitesi’nde ön lisans, lisans ve lisansüstü programlarında yapılan ara sınav, final sınavı, bütünlleme sınavı, mazeret sınavı, not yükseltme, tek ders vb sınavlarını ifade eder.
- h) Üniversite: Atatürk Üniversitesi’ni ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ders Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar

Ders uygulamaları

MADDE 5- Ders öncesinde, sırasında ve sonrasında engelli öğrencilerin özel durumlarına uymayan ve başarılarını olumsuz etkileyecek her türlü şartları ortadan kaldırmak, eğitim öğretimde fırsat eşitliğini sağlanmak için, destekleyici hizmetlerin gerçekleştirilmesine ilişkin ders uygulamaları usul ve esasları aşağıda belirtildiği gibidir: Her türlü destek sistemleri kullanılarak özel durumuna göre kaynaştırma yoluyla eğitim-öğretim uygulanır.

- a) Ders takibi ve çalışmalarına destek olacak akran yardımcı atanır.
- b) Dersliklerin ulaşılabilirliği sağlanır.
- c) Engelli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda öğretim elemanı ders ile ilgili materyali, öğrencinin özel durumunu göz önünde bulundurarak hazırlar ve ders öncesinde öğrencilere verir.
- ç) İşitme engelli öğrenci bulunan dersliklerde oturma düzeni planlanırken, öğrencinin işitme cihazı kullanıp kullanmamasına bakılmaksızın, öğretim elemanını ve diğer sınıf arkadaşlarını rahatlıkla görebileceği şekilde planlanır.
- d) İşitme engelli öğrenci bulunan dersliklerde öğretim elemanı sunumunu yüzü öğrencilere dönük şekilde ve uygun hızda konuşarak yapar.
- e) İşitme engelli olup, işitme cihazı kullanan öğrenci bulunan dersliklere indüksiyon cihazı yerleştirilir.
- f) Görme engelli öğrencilerin uygulamalı derslerde kullandıkları bilgisayarlarına sesli programlar yüklenir.
- g) Görme engelli öğrencilerin kişisel görüş ve tartışmalar hariç olmak üzere, objektif konuların işlendiği dersleri ses kayıt cihazı ile kaydetmesine izin verilir.
- h) Görme engelli öğrencilerin görsel materyallerden istifade edemeyecekleri göz önünde bulundurularak, tanımlayıcı, betimleyici ve açıklayıcı sesli öğelerle ders zenginleştirilir.
- ı) Görme engelli öğrencilere, dersi takip edebilmeleri için ilgili ders materyalleri (kitap, dergi, test, sunum vb) bilgisayarlarında sesli olarak dinleyebilecekleri formatlarda (MS Word, Mp3 vb.) ders öncesinde verilir.
- i) Engelli öğrenci bulunan dersliklerde işlenen derslerde, öğretim elemanınca kullanılan eğitim-öğretim materyalleri (slayt,

sunum, sinevizyon, tepegöz, projeksiyon vs) öğrencilerin özel durumlarına göre hazırlanır.
j) Derste yapılan sunumlara engelli öğrencilerin elektronik ortamda ulaşabilmesi sağlanır.

Ders Seçimi

MADDE 6- Engelli öğrencilerin özel durumlarından dolayı alternatif ders talebi ile başvurmaları halinde, ders seçmeli ise eşdeğer bir ders verilir. Dersin eşdeğeri yoksa ya da ders zorunlu bir ders ise, geliştirilen teknik ve programlar yardımı ile aynı ders engelli öğrenciye uyarlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar Sınav Uygulamaları

MADDE 7- Sınav öncesinde, sırasında ve sonrasında engelli öğrencilerin özel durumlarına uymayan ve başarılarını olumsuz etkileyecek şartları ortadan kaldırmak, eğitim-öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak için, destekleyici hizmetlerin gerçekleştirilmesine ilişkin sınav uygulamaları usul ve esasları aşağıda belirtildiği gibidir:

- Sınav salonlarının ulaşılabilirliği sağlanır.
- Sınavla ilgili yapılacak duyuru ve ilanlarda, engelli öğrencilerin özel durumları göz önünde bulundurulur.
- İhtiyaç duyulması halinde, engelli öğrencilerin sınava yardımcı araç-gereçle (işitme cihazı, teleskopik gözlük, büyüteç vb) yada tıbbi araç-gereçle (insülin pompası vs) girmesine izin verilir. Sınavlarını bilgisayar ortamında yazmaları sağlanır.
- İhtiyaç duyulması halinde yazılı sınavlarda engelli öğrenciye refakat edecek, sınav olunan konunun terminolojisine hakim bir öğretim elemanı, okuyucu-işaretleyici/yazıcı olarak görevlendirilir.
- Görme engelli öğrencilerin isteği doğrultusunda soru kitapçıkları kabartma (Braille) tarzında yada sesli olarak, kısmi görme engelli olanlar için soru kitapçığı 16-18 puntolarda hazırlanır.
- İşitme engelli öğrencilerin sınavları eğer uygunsuzsa tercihen çoktan seçmeli test şeklinde yapılır.
- Raporla belgelenmiş engellilik durumlarında, öğrenci talep ederse üniversite engelli öğrenci birimleriyle işbirliği ile hafif düzeyde mental retarde, down sendromu, görme, işitme, dikkat eksikliği, hiperaktivite, disleksi, disgrafi gibi engeli bulunan öğrencilerin, başkaları tarafından engellenmeyecekleri ve başkalarını engellemeyecekleri bir ortamda tek kişi olarak sınava girmeleri sağlanır.
- Okuyucu-işaretleyici/yazıcı veya büyük puntolu soru kâğıdı/kitapçığı ile sınava giren görme engeli olan, doğuştan ağır işitme engeli bulunan, yazma ve hareket güçlüğü çeken, vb durumdaki öğrenciler için sınav süresi öğrencinin durumuna göre belirlenir.
- İhtiyaç duyulması halinde engelli öğrencilerin sınav sırasında sınav görevlisi gözetiminde tuvalet ihtiyacını karşılamasına izin verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler Uyuşmazlık ve Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 8- Bu Uygulama Esaslarında yer alan hükümler ile ilgili olarak engelli öğrenci, öğrencisi bulunduğu fakülte/yüksekokul/enstitü veya meslek yüksekokulu ile uyuşmazlık yaşarsa, ya da bu Uygulama Esaslarında tanımlanmamış bir engellilik durumu ve ihtiyacı ile karşılaşarsa, Engelli Öğrenci Birimi'nin görüşü alınarak ilgili birim yönetim kurulu tarafından karara bağlanır.

Yürürlük

MADDE 9- Bu Uygulama Esasları hükümleri Atatürk Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10- Bu Uygulama Esasları hükümlerini Atatürk Üniversitesi Rektörü yürütür.